

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613210330
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4613210330.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: A. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., S. XXXX/XX, zast. JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom, so sídlom Šaľa, Jarmočná 2264/3, proti žalovaným: 1. W. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.-X., D. námestie XXA, 2. C. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., I. XXXX/XX, zast. Pavlom Trnkom, advokátom, so sídlom Bánovce nad Bebravou, Novomeského 1322/16, IČO: 31 142 371, 3. L. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom I.-K., B. XXXX/XX, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy a iné, o odvolaní žalobcu a žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 15. februára 2016 č. k. 5C/395/2013-261 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku týkajúcom sa nároku na trovy trestného konania v sume 6 528,21 eura m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

V napadnutom zamietajúcom výroku rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaným v 1. až 3. rade sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania týkajúcich sa nároku na trovy trestného konania.

Žalovaným v 1. až 3. rade sa nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania týkajúcich sa nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy.

V napadnutom výroku týkajúcom sa poplatkovej povinnosti žalovaných v 1. až 3. rade sa rozsudok m e n í tak, že žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Topoľčany súdny poplatok v sume 124,50 eura, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1., 2., 3. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne titulom odškodnenia za bolesť sumu 997,- eur, sumu 1 084,66 eura predstavujúcu rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom a náhradu nákladov vzniknutých v spojitosti s uplatnením nároku žalobcu v trestnom konaní v sume 6 528,21 eura, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku, pokiaľ ide o nárok uplatnený titulom odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 16 447,20 eura a nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch v sume 66 387,84 eura, zamietol. Rozhodol, že o náhrade trov konania štátu a strán sporu rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Žalovaným v 1., 2. a 3. rade uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet súdu súdny poplatok v sume 516,50 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 420 ods. 1, 3, § 438 ods. 1,

§ 442 ods. 1, § 444, § 446, Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 2, 5 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z. z., čl. 19 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1 Dohovoru a § 557 ods. 1, 2 Trestného poriadku a na základe vykonaného dokazovania, zisteného skutkového stavu, ako i jeho právnej kvalifikácie, dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je iba čiastočne dôvodná. V konaní bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/73/2009 zo dňa 30. 11. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/63/2013-1300 zo dňa 11. 06. 2013 boli obžalovaní (tu žalovaní v 1. až 3. rade) uznaní vinnými, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode prišli dňa 13. 12. 2008 približne o 05,00 hod. k rodinnému domu č. XXXX/XX na ulici S. v J., v ktorom býva poškodený A. Z. so svojou rodinou, obžalovaný W. S. vyvolal z domu na ulicu A. Z., ktorý vyšiel pred bránku rodinného domu, kde sa k nemu obžalovaní postavili tak tesne, aby mu zabránili v odchode a začali sa mu vyhrážať zabitím, za účelom zvýraznenia tejto vyhrážky obžalovaný W. S. poškodenému priložil k hlave samonabíjaciu pištoľ talianskej výroby značky BBM, model Mini Gap, kaliber 9 mm O.A. výr. č. ZOO6866 so slovami „už minule som ti povedal, že Ťa zabijem, teraz Ťa zastrelím“ pričom poškodený A. Z. v snahe zabrániť obžalovanému W. S. v streľbe, vykrútil tomuto ruku, v ktorej držal pištoľ, súčasne v čase, keď žalobca zápasil o zbraň s obžalovaným W. S., obžalovaný C. T. pichol zatváracím nožom značky Puma o dĺžke čepele asi 9 cm poškodeného A. Z. do hrudníka vľavo a brucha, čím spôsobil bodnú ranu na hrudníku vľavo neprenikajúcu do dutiny hrudnej a bodnú ranu na bruchu vľavo prenikajúcu do dutiny brušnej s poranením veľkej predstery, vyžadujúce PN podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, súdne lekárstvo v dĺžke viac ako 8 týždňov, vzápätí obžalovaný L. I. ostrým predmetom bodného - bodnoreného charakteru pichol poškodeného do ľavého stehna v dolnej tretine, čím mu spôsobil reznú ranu v tejto časti tela, vyžadujúcu PN podľa znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia - súdne lekárstvo v trvaní najmenej 10 dní. .. teda, obžalovaný W. S. - spoločným konaním s iným sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu, spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydla iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami, obžalovaný C. T. - inému úmyselne spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydla iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami, obžalovaný L. I. - spoločným konaním s iným sa inému vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a spáchal čin so zbraňou, - spoločným konaním s iným neoprávnene vznikol do obydla iného a spáchal čin so zbraňou a najmenej s dvoma osobami, - inému úmyselne ublížil na zdraví, tým spáchali obžalovaný W. S. - spolupáchateľstvom podľa § 20 TZ prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) TZ, - spolupáchateľstvom podľa § 20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a), c) TZ s použitím § 138 písmeno a) TZ, obžalovaný C. T. - zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 TZ, - spolupáchateľstvom podľa § 20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a), c) TZ s použitím § 138 písm. a) TZ, obžalovaný L. I. - spolupáchateľstvom podľa § 20 TZ prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) TZ s použitím § 138 písm. a) TZ, - spolupáchateľstvom podľa § 20 TZ prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. a), c) Trestného zákona s použitím § 138 písm. a) TZ, - prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 TZ. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodeného A. Z. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

1.2. V zmysle § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil a podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. Pri každom porušení práva, v dôsledku ktorého vznikne škoda, má poškodený právo na jej náhradu. Skutočnú škodu nemožno obmedziť len na škodu spôsobenú na veciach. Pod pojem tzv. skutočná škoda treba zahrnúť aj škodu, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote. Skutočnou škodou je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady v spojitosti s uplatnením nároku v trestnom konaní alebo občianskoprávnom konaní. Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je - protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 spočíva v zavinení škodcu, pričom zavinenie sa podľa zákona predpokladá. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaní v 1. až 3. rade v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním, za ktoré konanie boli odsúdení rozsudkom č. k. 2T/73/2009, spôsobili navrhovateľovi škodu. Pokiaľ ide o náhradu škody z titulu odškodnenia za bolesť, tento nárok bol preukázaný a vychádzal zo znaleckého posudku znalca MUDr. Jozefa Malého č. 27/2009 zo dňa 20. 02. 2009 vypracovaného v trestnom konaní, v ktorom znalec odškodnenie za bolesť súvisiacu so zranením brucha a stehna ohodnotil počtom bodov 80, t.j. za

jeden bod 12,46 eura, čo predstavuje spolu sumu 997,- eur, voči ktorej sume odporca v 2. rade nemal výhrady. Rovnako bol preukázaný aj nárok žalobcu pokiaľ ide o rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom v sume 1 084,66 eura, voči ktorému taktiež žalovaný v 2. rade nemal námietky. Súd tu vychádzal z predložených dokladov žalobcom - čistý mesačný príjem žalobcu - 714,83 eura, počet mesiacov PN - 8,5 mesiaca, - výpomoc zo sociálneho fondu 1 593,28 eura a vyplatené nemocenské dávky 3 398,12 eura, spolu rozdiel 1 084,66 eura (6 076,06 eura -1 593,28 eura - 3 398,12 eura). Pokiaľ žalobca uplatnil nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 16 447,20 eura podľa bodového ohodnotenia ZP č. 16/2014 MUDr. Alexandra Popraca a ZP č. 132/2015 MUDr. Stanislava Kollára, spolu 1 320 bodov x 12,46 eura = 16 447,10 eura, žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčania, pokiaľ ide o tento nárok žalobcu, a keďže ide o spoločný a nerozdielny záväzok žalovaných v 1. až 3. rade, tak premlčanie pôsobí aj vo vzťahu k ostatným dlžníkom. Majetkové práva, viazané len na osobu veriteľa (napr. bolestné, sťaženie spoločenského uplatnia, právo na peňažné zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 OZ) sa premlčujú. Na námietku premlčania súd prihliadne, ak sa dlžník premlčania dovoľá. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to kratšia subjektívna a dlhšia objektívna. Ich začiatok je upravený odlišne, začínajú plynúť a plynú a končia nezávisle od seba. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. Pokiaľ ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, o sťaženie spoločenského uplatnenia sa poškodený dozvie vtedy, keď škoda na zdraví má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony. Ak bola škoda spôsobená protiprávnym úkonom, ktorý zároveň naplnil skutkovú podstatu určitého trestného činu, právo zo zodpovednosti za škodu možno uplatniť aj v trestnom konaní. Riadne uplatnenie nároku v trestnom konaní predpokladá, že z návrhu je zrejmé, z akých dôvodov sa nárok uplatňuje, ale musí byť uvedená aspoň minimálna suma (výška škody), ktorú poškodený žiada nahradiť. Návrh musí byť urobený v čase od začatia trestného konania do začatia dokazovania na hlavnom pojednávaní.

1.3. Z obsahu trestného spisu OS Topoľčany sp. zn. 2T/73/2009 mal súd preukázané, že pokiaľ ide o nárok na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia, žalobca ako poškodený si v trestnom konaní tento nárok riadne neuplatnil, nakoľko z jeho návrhu na náhradu škody nebolo zrejmé, z akých dôvodov si tento nárok uplatňuje a žalobca neuviedol aspoň minimálnu sumu (výšky škody), ktorú žiada z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia.

Zo znaleckých posudkov č. 16/2014 a č. 132/2015 a vyjadrenia súdneho znalca MUDr. Popraca mal súd preukázané, že stav navrhovateľa považujú k hodnoteniu za ustálený jeden rok od spáchania trestného činu odporcami, t.j. ku dňu 14. 12. 2009. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia až návrhom zo dňa 02. 09. 2013, doručenom súdu dňa 22. 10. 2013, v ktorom však nevyčíslil tento nárok a uviedol iba, že žiada trvalé následky, ktoré podľa znalca bolo možné posúdiť po uplynutí 1 roku po vzniku úrazu a až v zmenenom návrhu zo dňa 02. 11. 2015, doručenom súdu dňa 20. 11. 2015 vyčíslil sťaženie spoločenského uplatnenia na sumu 16 447,20 eura podľa znaleckých posudkov - celkovo 1 320 bodov x 12,46 eura = 16 447,20 eura, teda žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby od ustálenia zdravotného stavu navrhovateľa, t.j. odkedy sa žalobca - poškodený dozvedel, že škoda na zdraví má preukázateľne nepriaznivé následky pre jeho životné úkony - t.j. jeden rok od spáchania trestného činu žalovanými odo dňa 14. 12. 2009. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným v 2. rade, ktorá má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva, teda zánik jeho súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému priznať, súd návrh žalobcu na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia zamietol.

1.5. Čo sa týka uplatneného nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch - v sume 66 387,84 eura, súd mal, vychádzajúc z citovanej právnej úpravy a zhodnotenia dôkazov v ich jednotlivosti, ale aj vzájomnej logickej súvislosti, za to, že predpoklady pre jej priznanie v konkrétnom prípade pri preukázaných skutkových okolnostiach veci nie sú dané. Predpokladom zodpovednosti a vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého nemajetkovú ujmu vyvolať a príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Žaloba v tejto časti - pokiaľ ide o uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch, žalobca preukazoval znaleckým posudkom č. 27/2009 znalca MUDr. Jozefa Malého, ktorý v ňom uviedol, že vzhľadom na rozsah zranení a smerovanie útoku v prípade neposkytnutia lekárskej pomoci nemožno vylúčiť aj smrteľný koniec žalobcu,

znaleckým posudkom MUDr. Stanislava Kollára, ktorý v ňom uviedol, že u žalobcu jednoznačne a preukázateľne došlo v príčinnej súvislosti s trestným činom spáchaným žalovanými dňa 13. 12. 2008 k rozvoju postraumatickej protrahovanej adaptačnej poruchy pod úzkostne - fóbickým a depresívnym obrazom, ako aj znaleckým posudkom MUDr. Popraca, ktorý sa zaoberal trvalými následkami na zdraví žalobcu, ktoré mu žalovaní spáchaným trestným činom spôsobili. Tieto ujmy tvrdené žalobcom sú pokryté inštitútom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka a zákona č. 437/2004 Z. z., z tohto dôvodu nie je priestor tieto zložky práva uplatňovať cez ochranu osobnosti (uznesenie Ústavného súdu SR ÚS 426/2014-31 zo dňa 13. 08. 2014). Zložky práva, ktoré žalobca uplatňoval z titulu nemajetkovej ujmy cez ustanovenia týkajúce sa ochrany osobnosti, považuje súd za zložky práva, ktoré sú priznávané pri odškodňovaní bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Skutočnosti uvádzané žalobcom - popis dôsledkov neoprávneného zásahu do jeho práva na súkromie a rodinný život sú skutočnosťami, ktoré sa zohľadňujú pri posudzovaní sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku škody na zdraví. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje za následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom živote a v spoločnosti a poskytuje sa na základe lekárskeho posudku, na vydanie ktorého platia rovnaké zásady ako pri bolestnom, pričom hodnotiaci lekár posudzuje závažnosť poškodenia zdravia a predpokladaný vývoj jeho následkov. Pri škode na zdraví, nemajetková ujma je krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, aj nároky v oblasti súkromia a rodinného života pokrýva zákon č. 437/2004 Z. z., pretože poskytuje náhradu pre obmedzené možnosti poškodeného nielen v živote, ale aj spoločnosti. Z doterajšej súdnej praxe nie sú známe judikované rozhodnutia, aby ten, kto mal poškodené zdravie, mal nárok na náhradu cez ustanovenia § 11 a nasl. OZ. Na základe hore uvedeného preto súd žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal ochrany osobnosti - nemajetkovej ujmy v peniazoch ako nedôvodnú zamietol.

1.6. Pokiaľ ide o náhradu škody z titulu náhrady nákladov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vzniknutých žalobcovi v trestnom konaní spolu v sume 6 528,21 eura, skutočnou škodu je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady vzniknuté v spojitosti s uplatnením nároku v trestnom konaní. Žalobcovi vznikla takáto majetková ujma - škoda v podobe nákladov vynaložených na právne zastúpenie v trestnej veci, ktorá by mu inak v prípade, ak by k spáchaniu trestných činov žalovanými v 1. až 3. rade a k ublíženiu na zdraví nedošlo, vôbec nebola vznikla. Súd preto priznal žalobcovi aj náhradu škody - náklady trov právneho zastúpenia vzniknutých žalobcovi v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2T/73/2009 v sume spolu 6 528,21 eura, a to:

Za rok 2009 (spolu 2 692,82 eura) - 1 úkon á 260,78 eura podľa § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. - podľa § 14 ods. 1 - prevzatie a príprava zastúpenia dňa 01. 01. 2009, - účasť na výsluchu poškodeného dňa 18. 03. 2009 od 9.15 hod. do 10.05 hod., preštudovanie vyšetrovacieho spisu z 21. 05. 2009, - účasť na hlavnom pojednávaní 09. 12. 2009 od 9.00 hod. do 13. 30 hod. (3 x úkon /3 x začaté dve hodiny), spolu 1 564,68 eura + 19% DPH = 1 861,97 eura, odmena vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny § 14 ods. 2 - žiadosť o vrátenie veci v trestnom konaní z 11. 05. 2009, sťažnosť proti uzneseniu OS Topoľčany o vylúčení sudcov z 22. 06. 2009, - opakovaná žiadosť o vrátenie veci v trestnom konaní z 13. 11. 2009, spolu 391,17 eura + 19% DPH = 465,50 eura, režijný paušál § 16 ods. 3 - 6,95 eura x 7 = 48,65 eura + 19% DPH = 57,89 eura, cestovné § 7 ods. 2, 4 zák. č. 283/2002 Z. z. a opatrenie č. 632/2008 Z. z. 3 x Šaľa - Topoľčany a späť (09. 12. 2009, 21. 05. 2009 a 18. 03. 2009) 61 km x 6 = 366 km x 0,183 eura = 66,98 eura, počet km 122 x spotr. l/km 0,08 x priemerná cena nafty 1,053 eura = 10,28 eura, 122 x spotr. l/km 0,08 x priemerná cena nafty 1,073 eura = 10,47 eura, 122 x spotr. l/km 0,08 x priemerná cena nafty 1,138 eura = 11,11 eura, náhrada za stratu času § 17 ods. 1 - 3 x úkon v TO (18. 03. 2009, 21. 05. 2009 a 09. 12. 2009) = počet polhodín 18 x 11,59 eura = 208,62 eura.

Za rok 2010 (spolu 434,93 eura) - 1 úkon á 207,50 eura § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 13 ods. 3 cit. vyhl. - odmena podľa § 14 ods. 1 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 09. 03. 2010 vo výške 270,50 eura + 19% DPH = 321,89 eura, režijný paušál podľa § 16 ods. 3 - 7,21 eura + 19% DPH = 8,58 eura, cestovné - 1 x Šaľa - Topoľčany a späť - 09. 03. 2010, 61 km x 2 = 122 km x 0,183 eura = 22,33 eura, počet km 122 x 0,08/km x 1,026 eura priem. cena nafty = 10,01 eura, - náhrada za stratu času na ceste podľa § 17 ods. 1 - 1 x úkon TO - 09. 03. 2010 = počet polhodín 6 x 12,02 eura = 72,12 eura.

Za rok 2011 (spolu 1 100,01 eura) - 1 úkon á 277,88 eura podľa § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. - odmena podľa § 14 ods. 1 - účasť na hlavnom pojednávaní 15. 06. 0011 od 9.30 hod. do 11.30 hod. OS TO, - účasť na hlavnom pojednávaní 09. 11. 2011 od 10.00 hod. od 11.00 hod. OS TO, spolu 2 x á 277,88 eura + 20% DPH = 666,91 eura.

Odmena vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny podľa § 14 ods. 5 - účasť na hlavnom pojednávaní 04. 10. 2011 od 9.30 hod. do 10.00 hod. OS TO, 1 x 1 á 69,47 eura + 20% DPH = 83,36 eura - režijný paušál - 7,41 x 3 = 22,23 eura + 20% DPH = 26,68 eura, - cestovné podľa § 7 ods. 2, ods. 4 zák. č. 283/2002 - 3 x Šaľa - Topoľčany a späť (15. 06. 2011, 04. 10. 2011 a 09. 11. 2011) - 61 km x 6 = 366 km x 0,183 eura = 66,98 eura, počet km 122 x spotreba l/km - 0,08 x 0,344 eura - priem. cena nafty = 13,12 eura, 122 km x 0,08 x 1,348 = 13,16 eura, 122 km x 0,08 x 1,377 eura = 13,44 eura, - náhrada za stratu času na ceste podľa § 17 ods. 1-3 x úkon v TO (15. 06. 2011, 04. 10. 2011 a 09. 11. 2011 - počet polhodín 18 x 12,02 eura = 216,36 eura.

Za rok 2012 (spolu 1 535,33 eura) - úkony á 286,11 eura podľa § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 13 ods. 3 vyhl. - odmena podľa § 14 ods. 1 - účasť na hlavnom pojednávaní 30. 11. 2012 od 10.30 do 14.30 hod. na OS TO (2 x 2 začaté hodiny) - 2 x 286,11 eura + 20% DPH = 686,66 eura, odmena vo výške 1 základnej sadzby tarifnej odmeny § 14 ods. 5 - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 25. 06. 2012 od 9.30 hod. do 10.00 hod. OS TO, - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 07. 08. 2012 od 10.00 hod. do 10.25 hod. OS TO, - účasť na hlavnom pojednávaní dňa 19. 09. 2012 od 10.15 hod. do 10.45 hod. OS TO, - písomné podanie na súd vo veci samej - podanie odvolania 10. 12. 2012 - spolu 4 x 1/4 úkonu á 71,52 eura = 286,11 eura + 20% DPH = 343,33 eura, režijný paušál podľa § 16 ods. 3 - 7,63 eura x 6 = 45,78 eura + 20% DPH = 54,94 eura, cestovné podľa § 7 ods. 2, 4 zák. č. 283/2002 Z. z. - 4 x Šaľa - Topoľčany a späť (25. 06. 2012, 07. 08. 2012, 19. 09. 2012, 30. 11. 2012) - 61 km x 8 = 488 km x 0,183 eura = 89,30 eura. Počet km 122 x 0,08 spotreba l/km x 1,395 priem. cena nafty = 13,62 eura, 122 km x 0,08 x 1,413 = 13,79 eura, 122 km x 0,08 x 1,495 = 14,59 eura, 122 km x 0,08 x 1,441 = 14,06 eura, - náhrada za stratu času - 4 x úkon v TO (25. 06. 2012, 07. 08. 2012, 19. 09. 2012 a 30. 11. 2012) - počet polhodín 24 x 12,71 eura = 305,04 eura.

Za rok 2013 (spolu 765,12 eura) - 1 úkon á 292,86 eura podľa § 12 ods. 3 písm. b) v spojení s § 13 ods. 3 cit. vyhl. - odmena podľa § 14 ods. 1 - účasť na verejnom zasadnutí 11. 07. 2013 od 8.30 hod. do 10.05 hod. KS NR, - písomné odôvodnenie odvolania 19. 02. 2013, spolu 2 x úkon á 292,86 eura = 585,72 eura + 20% DPH = 702,86 eura, režijný paušál - 7,81 eura + 20% DPH = 18,74 eura, cestovné 1 x Šaľa - Nitra a späť - 11. 07. 2013 - 30 km x 2 = 60 km x 0,183 = 10,98 eura, počet km 60 - 0,08 - spotreba l/km, 1,358 eur priem., cena nafty = 6,52 eura, náhrada za stratu času na ceste - 1 x NR - 11. 07. 2013 - počet polhodín 2 x 13,01 eura = 26,02 eura. Žalovaný v 2. rade namietal, že žalobca si mal náklady spojené s právnym zastúpením v trestnom konaní uplatniť podľa Trestného poriadku a rozhodovať by mal súd činný v trestnom konaní. V zmysle § 557 ods. 1, 2 Trestného poriadku, ak bol poškodenému aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu škody, je odsúdený, ktorému bola povinnosť na náhradu škody uložená, povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribatím splnomocnenca. Súd podľa ods. 2 môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti. Podľa ods. 1 TP, súd v trestnom konaní o náhrade trov poškodeného rozhoduje z úradnej povinnosti, poškodený avšak musí preukázať výšku trov. Pre rozhodnutie o povinnosti náhrady je potrebné, aby súd aspoň sčasti priznal poškodenému nárok na náhradu škody, ak súd náhradu škody neprizná, spravidla poškodenému neprizná ani náhradu trov (výnimka podľa ods. 2). Pokiaľ ide o ods. 2 TP, zákon, implementujúci Rámcové rozhodnutie Rady č. 2001/220/JHA o postavení obetí v trestnom konaní umožňuje súdu v mimoriadnych prípadoch priznať náhradu trov konania aj v prípade, ak v trestnom konaní nebol poškodenému priznaný nárok na náhradu škody. Mimoriadnou okolnosťou bude napr. skutočnosť, že súd mal za preukázané spôsobenie škody, ale rozhodnutie o jej náhrade presahovala rámec trestného konania a súčasne poškodený bol v takej sociálnej situácii, že ďalšie konanie o náhrade škody v občianskoprávných veciach, a to bez náhrady doposiaľ vynaložených nákladov, by nebol schopný. Zo spisu 2T/73/2009 mal súd preukázané, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol rozsudkom OS Topoľčany 2T/73/2009 zo dňa 30. 11. 2012 podľa § 228 ods. 1 TP odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, teda podľa § 557 ods. 1 TP, keď poškodenému aspoň sčasti nebol priznaný v trestnom konaní nárok na náhradu škody, nie je odsúdený povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní. Taktiež nebol dôvod, aby v trestnom konaní bolo rozhodnuté o náhrade trov poškodeného podľa ods. 2 § 557 TP, keď podľa tohto odseku môže súd v trestnom konaní iba v mimoriadnych prípadoch priznať náhradu trov konania poškodenému, aj keď v trestnom konaní nebol poškodenému priznaný nárok na náhradu škody, a takáto mimoriadna okolnosť v danej trestnej veci nenastala. Na základe uvedeného preto súd zaviazal žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi titulom odškodnenia za bolesť sumu 997,- eur, sumu 1 084,66 eura predstavujúcu rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom a sumu 6 528,21 eura, ktorá predstavuje náhradu nákladov vzniknutých v spojitosti s

náhradou trov poškodeného - žalobcu v trestnom konaní, spolu je to suma 8 609,87 eura. V časti návrhu žalobcu, v ktorej žiadal sumu 16 447,20 eura titulom odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovaným v 2. rade, v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. Pokiaľ ide o uplatnenie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,84 eura, vzhľadom na vyššie uvedené, žalobu žalobcu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

1.7. Súd rozhodol, že o trovách konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. Žalovaní v 1. až 3. rade súd zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok v sume 516,50 eura na účet tunajšieho súdu, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol súd podľa § 2 ods. 2, 3 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Žalobca bol v konaní oslobodený od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, žalovaní v 1. až 3. rade sú preto podľa výsledku konania, keď bolo vyhovené časti návrhu v sume 8 609,87 eura, zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok z návrhu v sume 516,50 eura podľa položky 1 písm. a) sadzovníka súdnych poplatkov.

2. Proti tomuto rozsudku v jeho vyhovujúcom výroku v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 6 528,21 eura a v súvisiacom výroku o súdnom poplatku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 2. rade. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil jeho námietku, že si mal poškodený uplatniť nárok na náhradu týchto nákladov podľa Trestného poriadku, a že o tomto nároku mal rozhodovať súd činný v trestnom konaní, ako nedôvodnú. Rozhodnutie súdu prvej inštancie pokladá z viacerých dôvodov za nesprávne. Namietol, že náklady na zastupovanie poškodeného v trestnom konaní súd kvalifikuje ako skutočnú škodu, aj keď si je vedomý existencie právnych názorov, ktoré podporujú takéto posúdenie (napr. rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 71/1971). V čase tejto judikatúry však platný a účinný Trestný poriadok neumožňoval náklady súvisiace s právnym zastúpením poškodeného uplatniť priamo v trestnom konaní, pričom takúto možnosť v ust. § 557 zakotvil až Trestný poriadok č. 301/2005 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2006, avšak podľa komentára Trestného poriadku k ust. § 557 ods. 1 trovy poškodeného nemožno považovať za „škodu spôsobenú trestným činom“, a preto o nej nie je možné rozhodovať v odsudzujúcom rozsudku. Potom rovnako o tejto náhrade nie je možné rozhodnúť jej priznaním ako náhrady škody v občianskoprávnom konaní, a preto mal súd návrh poškodeného žalobcu na zaplatenie 6 528,21 eura zamietnuť. Ďalším dôvodom, pre ktorý mal súd tento nárok žalobcu zamietnuť, je to, že žalobca nepredložil nijaký dôkaz, že skutočne uhradil náklady zastúpenia v žalovanej sume, pretože pre úspešné uplatnenie tohto nároku nestačí len vyčíslieť náklady zastúpenia. Pokiaľ ide o výšku prísúdenej sumy, považuje rozsudok v tejto časti za nepreskúmateľný. Žalobca svoj nárok odvíja od tarifnej odmeny, pričom pre takýto spôsob uplatnenia nároku neexistuje žiadny právny základ, preto nemal byť priznaný. Podstatným dôvodom pre nepriznanie tejto náhrady je však to, že v trestnom konaní nebol splnomocnencom poškodeného tento nárok na náhradu škody riadne a včas uplatnený (§ 46 ods. 3 Tr. poriadku), čo bol aj dôvod odkázania žalobcu ako poškodeného s jeho nárokom na občianskoprávne konanie. Záverom namietol výšku súdneho poplatku, ktorú súd uložil žalovaným zaplatiť, ktorý by za predpokladu, že tomuto odvolaniu vyhovie, bol iba v sume 124,50 eura. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a zamietnuť žalobu aj v časti o zaplatenie 6 528,21 eura.

3. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním aj žalobca vo výroku o zamietnutí časti žaloby v sume 16 447,20 eura titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a v sume 66 387,84 eura z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch a navrhol rozsudok v tejto zamietajúcej časti zmeniť a žalobe aj v tejto časti vyhovieť, alternatívne rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti zrušiť a vec vrátiť na súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ OSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b/ OSP), súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP) a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ OSP). Namietal nesprávne posúdenie otázky premlčania nároku na náhradu škody z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Poukázal na to, že k spáchaniu trestného činu došlo 13. 12. 2008. Následne si ako poškodený dňa 21. 05. 2009 riadne a včas uplatnil svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní v rozsahu, v akom to bolo v tom čase možné. Obžaloba bola okresnou prokuratúrou podaná dňa 29. 05. 2009 a s poukazom na ust. § 112 Obč. zákonníka odo dňa uplatnenia nároku na náhradu

škody žalobcom ako poškodeným, t.j. od 21. 05. 2009 došlo k spočívaniu premlčacej doby, kedy sa plynutie premlčacej doby zastavilo a táto neplynula (R III/1967, R 31/1974, R 29/1985). Najskôr začala plynúť až právoplatným skončením trestného konania. V danom prípade žalobca v primeranej lehote po ukončení trestného konania pokračoval v občianskom súdnom konaní a premlčacia lehota nezačala znovu plynúť, ale jej plynutie je stále prerušené až do právoplatného skončenia tohoto konania. Preto považuje zamietnutie jeho nároku na náhradu škody z titulu SSÚ z dôvodu premlčania za nesprávne. Námietku premlčania vznesenú žalovanými považoval za námietku v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko je výrazom zneužitia objektívneho práva na úkor žalobcu. Pokiaľ ide o samotnú výšku škody uplatnenú v trestnom konaní, poukázal na to, že o rozsahu škody spôsobenej mu titulom SSÚ sa dozvedel až zo znaleckých posudkov, vzhľadom na to, že u neho dochádzalo k postupnému zhoršovaniu a kolísaniu zdravotného stavu, a preto nebolo možné presne určiť deň, kedy bol jeho zdravotný stav ustálený, a nie to ešte výšku škody. K zamietnutiu žaloby v časti priznania nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti uviedol, že nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňa v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovanej z titulu ochrany osobnosti. Súd prvej inštancie síce správne vec právne posúdil, keď konštatoval, že v dôsledku trestného činu došlo k zásahu do osobnostnej sféry žalobcu, pretože právo na ochranu osobnosti v zmysle ust. § 11 a nasl. OZ zahŕňa v sebe právo na život a zdravie, ako aj právo na súkromie a rodinný život. V danom prípade došlo v dôsledku spáchania trestného činu preukázateľne k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý má v zmysle ust. § 13 OZ právo domáhať sa okrem iného aj poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, ak iné spôsoby náhrady neprichádzajú do úvahy. V tomto prípade morálna satisfakcia je nepostačujúca, a preto je dôvodné priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobca ako poškodený má popri nároku na náhradu škody podľa § 444 OZ jednorazové odškodnenie bolesti a SSÚ aj na náhradu škody z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ, pretože ide o dva samostatné nároky. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňal v sebe aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňovanej z titulu ochrany osobnosti. Namietal, že súd neprihliadol na následky vzniknuté v dôsledku trestného činu spáchaného žalovanými, súvisiacimi s pretrvávajúcimi bolesťami a psychickými problémami žalobcu, ani na okolnosti spáchania trestného činu, čo v danom prípade dostatočne odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade uviedol, že ho navrhuje odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. d) OSP z dôvodu, že nemá zákonné náležitosti podľa § 205 ods. 2 OSP (absentuje niektorý zo zákonných dôvodov). V prípade, ak odvolací súd odvolanie neodmietne, navrhol rozsudok v napadnutej časti prisúdenej sumy 6 528,21 eura ako vecne správny potvrdiť. Všetky námietky žalovaného v 2. rade považuje za nedôvodné a obranu žalovaného za účelovú. Z jeho odvolania nie je zrejmé, ktoré konkrétne úkony žalovaný odvolaním napáda. Súd prvej inštancie mal z trestného spisu preukázané, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol so svojim nárokom na náhradu škody odkázaný na občianskoprávne konanie, teda v súlade s ust. § 557 ods. 1 Tr. poriadku, pretože ako poškodenému mu nebol ani sčasti priznaný nárok na náhradu škody, a preto nemohla byť žalovaným ako odsúdeným uložená povinnosť nahradiť trovy potrebné na účelne uplatňovanie jeho nároku v trestnom konaní. Nebol zistený ani dôvod, aby v trestnom konaní bolo rozhodnuté o náhrade trov poškodeného podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o namietanú výšku trov, tá nepochybne vyplýva z trestného spisu a žalobcovi v trestnom konaní vznikla škoda tým, že bol nútený vynaložiť náklady na právne zastúpenie v trestnom konaní, ktoré by mu inak nevznikli, ak by nedošlo k spáchaniu trestných činov žalovanými.

5. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

6. O odvolaní žalobcu a žalovaného v 2. rade rozhodol odvolací súd rozsudkom zo dňa 15. februára 2016 č. k. 5C/395/2013-261 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku v časti týkajúcej sa priznania sumy 6 528,21 eura, vo výroku o zamietnutí časti žaloby a vo výroku o súdnom poplatku potvrdil a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Voči tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný v 2. rade dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 31. marca 2022 sp. zn. 2 Cdo 206/2020 tak, že zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2019 sp. zn. 7Co/260/2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

7. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) opätovne rozhodujúci o odvolaniach žalobcu a žalovaného v 2. rade po zistení, že

odvolanie bolo podané včas, oprávnenými osobami - žalobcom a žalovaným v 2. rade, u každého z nich proti výroku, ktoré boli v ich neprospech (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 163 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) bez prejednaní na odvolacom pojednávaní a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zamietajúcom výroku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku ohľadom náhrady nákladov vzniknutých v spojitosti s uplatnením nároku žalobcu v trestnom konaní podľa § 388 CSP zmeniť.

8. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaných viacerých nárokov, a to titulom bolestného, rozdielu medzi nemocenskými dávkami a platom, nemajetkovej ujmy, sťaženia spoločenského uplatnenia a trov konania v trestnom konaní celkovo v sume 77 937,50 eura. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1., 2., 3. rade zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne titulom odškodnenia za bolesť sumu 997,- eur, sumu 1 084,66 eura predstavujúcu rozdiel medzi nemocenskými dávkami a platom a náhradu nákladov vzniknutých v spojitosti s uplatnením nároku žalobcu v trestnom konaní v sume 6 528,21 eura, všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku, pokiaľ ide o nárok uplatnený titulom odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 16 447,20 eura a nárok na nemajetkovú ujmu v peniazoch v sume 66 387,84 eura, zamietol. Rozhodol, že o náhrade trov konania štátu a strán sporu rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Žalovaným v 1., 2. a 3. rade uložil zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet súdu súdny poplatok v sume 516,50 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v žalovaným 2. rade napadnutom vyhovujúcom výroku o povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 6 528,21 eura ako náhrady škody vzniknutej titulom právneho zastúpenia v trestnom konaní a v žalobcom napadnutých zamietajúcich výrokoch v sume 16 447,20 eura z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a sumy 66 387,84 eura z titulu nemajetkovej ujmy.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

11. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

12. Odvolací súd, vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, mal za preukázané, že to, že žalovaní zodpovedajú za škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku ich protiprávneho konania dňa 13. 12. 2008 nebolo v konaní sporné. Sporné zostali nároky žalobcu napadnuté odvolaniami. Prvým nárokom, ktorým sa odvolací súd opätovne zaoberal, bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 6 528,21 eura ako náhrady škody vzniknutej titulom právneho zastúpenia v trestnom konaní.

13. Poškodený, ako osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková škoda, morálna alebo iná škoda, alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody, má právo si uplatniť nárok na náhradu škody. Môže tiež navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu, avšak návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a musí byť z neho zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Poškodený sa môže dať v trestnom konaní zastupovať splnomocnencom, ktorý je potom oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie

dôkazov, podávanie žiadostí a opravné prostriedky a je tiež oprávnený zúčastňovať sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený.

14. Podľa § 557 ods. 1 Trestného poriadku ak bol poškodenému aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu škody, je odsúdený, ktorému bola povinnosť na náhradu škody uložená povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribatím splnomocnenca.

15. Podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti.

16. Z pripojeného trestného spisu sp. zn. 2T /73/2009 je preukázané, že žalobca ako poškodený v trestnom konaní bol zastúpený splnomocnencom, ktorý robil za poškodeného úkony, ktoré sú presne evidované v trestnom spise aj s údajmi, na ktorých úkonoch sa splnomocnenec žalobcu v tomto konaní zúčastnil, a teda, aké úkony žalobcovi účtoval. Súd prvej inštancie, vychádzajúc z trestného spisu, za tam uvedené úkony vykonané splnomocnencom žalobcu ich v takomto rozsahu priznal. Odvolací súd považoval nárok žalobcu, čo do jeho základu v tejto časti za dôvodný, keď aj tento nárok je možné považovať za škodu spôsobenú protiprávnym konaním žalovaných, na ktorú vznikol žalobcovi za splnenia podmienok v zákone nárok.

17. Odvolací súd sa ďalej zaoberal námietkou žalovaného v 2. rade, že si žalobca v trestnom konaní neuplatnil svoj nárok na náhradu škody riadne a včas (podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku), čo bolo aj dôvodom, prečo bol so svojim nárokom odkázaný na občianskoprávne konanie. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca si ako poškodený v trestnom konaní uplatnil svoj nárok na náhradu škody riadne a včas v súlade s ust. § 46 a nasl. Trestného poriadku. Žalobca ako poškodený si uplatnil v adhéznom konaní svoje právo na náhradu škody spôsobenej mu trestnými činmi žalovaných riadne a včas, teda najneskôr do skončenia vyšetrovania v konkrétnej výške ako bolestné, trovy právneho zastúpenia poškodeného, nemajetková ujma (okrem SSÚ a straty na zárobku, ktoré do skončenia vyšetrovania nešpecifikoval). V trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť žalobcovi ako poškodenému uplatnenú náhradu škody nedošlo z dôvodu, že pre rozhodnutie o náhrade škody by bolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré by presiahlo potreby trestného konania a predĺžilo by ho. Za situácie, že žalobca bol v trestnom konaní zastúpený advokátom, ktorý mu poskytol právne služby, a že si v trestnom konaní uplatnil riadne a včas svoj nárok na náhradu škody ako majetkovej ujmy, ktorou sú aj náklady trestného konania (§ 420 ods. 1 OZ) a žalobcovi ako poškodenému nebol ani sčasti priznaný nárok na náhradu škody, nemohlo byť o tomto nároku rozhodnuté v trestnom konaní podľa § 557 ods. 1 Trestného poriadku, ale ani podľa § 557 ods. 2 Trestného poriadku, lebo nešlo o mimoriadny prípad. Preto si žalobca ako poškodený mohol nárok na náhradu škody uplatniť pred civilným súdom. Aj podľa názoru odvolacieho súdu niet dôvodu, aby žalovaní ako škodcovia neuhradili žalobcovi ako poškodenému v rámci náhrady škody náklady súvisiace s jeho zastupovaním v trestnom konaní, pretože možnosť zvoliť si obhajcu je základné právo poškodeného v trestnom konaní a trovy právneho zastúpenia žalobcu ako poškodeného v trestnom konaní vznikli v dôsledku a v priamej príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaných a iba skutočnosť, že o nich nebolo rozhodnuté v trestnom konaní nezakladá stav, že by mal byť poškodený tohto práva zbavený.

18. Vo vzťahu k tomuto nároku bolo ďalším odvolacím dôvodom to, že pre priznanie tohto nároku nestačí vyčíslenie nákladov zastúpenia, ale aj preukázanie ich skutočnej úhrady splnomocnencovi poškodeného v trestnom konaní, o čom však v konaní žalobca nepredložil nijaký dôkaz, preto v tomto smere neuviedol dôkazné bremeno.

19. Pod pojmom škoda v zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa chápe ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi, a je teda napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Náhrada škody, ak má plniť reparačnú (reštitučnú) funkciu, má zabezpečiť poškodenému plnú kompenzáciu spôsobenej ujmy, nie však viac. Rozlišujú sa dva druhy škody, a to skutočná škoda a ušlý zisk.

20. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a reprezentujúca majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do predošlého stavu. To, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), je ujmuou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 zo dňa 21. decembra 2009).

21. Z uvedených charakteristík pojmov škoda, skutočná škoda a ušlý zisk je zrejmé, že ide o ujmu už nastalú (vzniklú), a nie o ujmu, ktorá by hypoteticky mohla vzniknúť v budúcnosti. Skutočnú škodu ani ušlý zisk preto nemožno priznať do budúcnosti ako ujmu, ktorá ešte len prípadne vznikne. Okrem toho, vzhľadom na to, že vznik škody (skutočnej aj ušlého zisku) je jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu, je nevyhnutné, aby tento predpoklad bol splnený najneskôr v dobe, kedy súd o nároku na náhradu škody rozhoduje.

22. Ak škoda vznikla ako dôsledok protiprávneho úkonu, ktorý zároveň naplňa i znaky skutkovej podstaty niektorého trestného činu (napr. ublíženie na zdraví), dochádza k súbehu (konkurencii) ako trestnoprávnej zodpovednosti, tak občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. Protiprávny úkon vedúci ku vzniku škody však nebude spojený s trestnoprávnou zodpovednosťou vtedy, ak zároveň nenaplnia znaky skutkovej podstaty niektorého trestného činu (rovnako to platí, ak nenaplnia znaky skutkovej podstaty priestupku). Ak protiprávny úkon síce nespôsobil škodu, avšak naplnil skutkovú podstatu trestného činu (priestupku), vznikne iba trestnoprávna zodpovednosť (priestupková). Z toho vyplýva, že občianskoprávna a trestnoprávna (správna) zodpovednosť môžu vzniknúť a existovať vedľa seba (konkurovať si), avšak zároveň každá z nich môže vzniknúť a existovať samostatne.

23. Dôkazné bremeno o vzniku škody a jej rozsahu (výške) zaťažuje poškodeného. Pokiaľ dlžník nezaplatil dlhovanú sumu svojmu veriteľovi, škoda mu zatiaľ nevznikla, pretože samotná existencia pohľadávky veriteľa veci dlžníkovi neznižuje majetkový stav poškodeného (dlžníka) a nie je teda skutočnou škodou. Pokiaľ dlžník nezaplatil dlžnú sumu svojmu veriteľovi, nemôže úspešne uplatniť nárok na jej náhradu z titulu zodpovednosti tretej osoby za škodu, lebo škoda mu zatiaľ nevznikla. Samotná existencia pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi (dokonca ani súdne rozhodnutie o povinnosti dlžníka zaplatiť dlh) nie je totiž skutočnou škodou.

24. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

25. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

26. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

27. Podľa § 132 ods. 3 CSP žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

28. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

29. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré proti strane výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

30. Podľa § 151 ods. 2 CSP ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

31. Jednou zo základných procesných povinností strany sporu je povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia. Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, a to v podobe prehry v spore. Prejaví sa v meritórnom rozhodnutí. Posúdenie

otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda, kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Procesnej povinnosti strany sporu uviesť skutkové tvrdenia zodpovedá procesná povinnosť protistrany poprieť tvrdené skutočnosti.

32. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí poprieť skutkové tvrdenia, a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti strán hmotnoprávneho vzťahu.

33. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

34. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností zaťažuje tú stranu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá tiež existenciu takýchto skutočností tvrdí. V niektorých prípadoch však strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o skutočnostiach, významných pre rozhodnutie v spore, pričom protistrana má tieto informácie k dispozícii. V prípade, že strana zaťažená dôkazným bremenom prednesie aspoň „oporné body“ skutkového stavu a zvýši tak pravdepodobnosť svojich skutkových tvrdení, nastupuje „vysvetľovacia povinnosť“ protistrany. Nesplnenie tejto povinnosti bude mať za následok hodnotenie dôkazu v neprospech strany, ktorá vysvetľovaciu povinnosť nespĺnila. Zároveň tiež platí, že uvedenú vysvetľovaciu povinnosť nemožno zamieňať s obrátením dôkazného bremena (rozsudok NS SR z 11. apríla 2017 sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

35. V danej veci žalovaný v 2. rade už na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 20. 01. 2014 (č. I. 56) uviedol, že priznáva to, čo sa stalo, je ochotný to splatiť, ale nie v takej výške, ako to uviedol žalobca, pričom rád by videl aj nejaké účty, čo to z toho vzniklo, nie iba ústnou formou podané. Na toto jeho vyjadrenie poukázal aj NS SR vo svojom uznesení, kde mal za to, že už z tohto vyjadrenia žalovaného v 2. rade vyplýva, že predostrel otázku skutočnej úhrady nákladov právneho zastúpenia poškodeného v trestnom konaní, pričom odvolací súd sa s touto otázkou, ktorá bola namietaná aj v odvolaní, vo svojom skoršom rozhodnutí nevysporiadal. Odvolací súd, zaoberajúc sa opätovne touto otázkou, považoval vyjadrenie žalovaného v 2. rade za dostatočné na to, aby preniesol dôkazné bremeno tvrdenia ohľadne úhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní na žalobcu (žalovaný v 2. rade nemal objektívne k dispozícii informácie o tejto skutočnosti), na čo žalobca, ak chcel uniesť dôkazné bremeno, mal povinnosť tvrdiť o úhrade tejto sumy jeho právnomu zástupcovi a na preukázanie jeho tvrdenia mal možnosť preukázať zaplatenie tejto sumy aj dôkazom. Keďže žalobca uvedeným spôsobom nepostupoval, v priebehu konania na súde prvej inštancie, ani vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade na toto skutkové tvrdenie žalovaného v 2. rade nereagoval a nevyjadril sa k tomu, či táto suma bola žalobcom uhradená, preto v konaní nepreukázal jej uhradenie svojmu právnomu zástupcovi, teda ani škodu v tomto rozsahu. Z uvedeného dôvodu mal odvolací súd za to, že ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu nedošlo k zmenšeniu majetku žalobcu v tomto rozsahu, teda vznik škody u žalobcu v tomto rozsahu nebol v čase rozhodovania odvolacieho súdu preukázaný, preto nemožno tento nárok žalobcovi priznať, čo bolo dôvodom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie ohľadom tohto nároku podľa § 388 CSP a zamietnutie žaloby. Ďalším odvolacím dôvodom ohľadom tohto nároku bola aj nepreskúmateľnosť výšky priznanej náhrady. K tomu odvolací súd dodáva, že žalovaný v 2. rade v odvolaní neuviedol konkrétne úkony, za ktoré by poškodenému náhrada nepatrila a súd prvej inštancie v dôvodoch rozsudku uviedol, z čoho prisúdená suma 6 528,21 eura pozostáva, pričom žalovaný v 2. rade namietal výšku jedného úkonu právnej pomoci, ktorej výška sa odvíjala od tarifnej odmeny za obhajobu v trestnom konaní, pričom každý úkon zodpovedá trojnásobku tarifnej odmeny. K tomu odvolací súd uvádza, že vzhľadom na záver odvolacieho súdu ohľadom tohto nároku, teda nepreukázanie úhrady

trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, je táto odvolacia námietka už potom bezpredmetná, preto sa ňou už ďalej nevysporiadal.

36. Ďalšími odvolacími dôvodmi, ktorými sa odvolací súd zaoberal, boli námietky žalobcu vo vzťahu k zamietajúcejmu výroku rozsudku ohľadom sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady nemajetkovej ujmy.

37. Nárok žalobcu na zaplatenie sumy 16 447,20 eura titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (SSÚ) bol súdom prvej inštancie zamietnutý z dôvodu premlčania, pričom odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie stotožňuje a na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Na podporu týchto záverov odvolací súd ešte dodáva nasledovné.

38. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

39. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

40. Podľa § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

41. Nároky na náhradu škody na zdraví podľa § 444 OZ (bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia) vznikajú dátumom vyhotovenia lekárskeho posudku. Tento moment je dôležitý z hľadiska premlčania nároku na náhradu škody, kde podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka platí 2-ročná subjektívna premlčacia doba, ktorá sa počíta od momentu, keď sa poškodený dozvie o škode. Objektívna premlčacia doba pri škode na zdraví neexistuje. Moment okamihu bolesti a vzniku SSU nie sú zvyčajne totožné. Pre SSU je podstatné ustálenie zdravotného stavu poškodeného, kedy je možné posúdiť, ako má zmenený zdravotný stav poškodeného preukázateľne nepriaznivé dôsledky na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a poskytuje sa na základe lekárskeho posudku podľa zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 273/1994 Z. z. Lekársky posudok pre SSU sa vydáva spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia zdravia.

42. V danej veci k poškodeniu zdravia žalobcu nepochybne došlo dňa 13. 12. 2008, kedy sa žalovaní dopustili protiprávneho konania, spáchali trestný čin, v dôsledku ktorého došlo k ublíženiu na zdraví žalobcu. V trestnom konaní si žalobca ako poškodený nárok na náhradu škody uplatnil dňa 21. 05. 2009 (do skočenia vyšetrovania), avšak len v časti nároku na bolestné, trov trestného konania a nemajetkovej ujmy. Neuplatnil si ani len v minimálnej výške nárok na SSU, čo odôvodňoval tým, že v tom čase ho ešte nevedel vyčíslieť. Pretože v trestnom konaní, ktoré právoplatne skončilo 11. 07. 2013, bol žalobca ako poškodený odkázaný na civilné konanie, žalobca pokračoval v konaní podaním žaloby o náhradu škody na civilný súd dňa 22. 10. 2013. Touto žalobou sa domáha viacerých nárokov z ublíženia na zdraví, aj nároku na SSU, ktorý ani v žalobe nijako nešpecifikoval a žiadal na zistenie SSU nariadiť znalecké dokazovanie. Po podaní znaleckých posudkov súdom pribratých znalcov MUDr. Popraca a MUDr. Kollára žalobca vyčíslil uplatnený nárok na náhradu škody z titulu SSU na sumu 16 447,20 eura, a to až podaním zo dňa 02. 11. 2015, doručeným súdu dňa 20. 11. 2012 (č. I. 221).

43. Na to, aby si mohol žalobca uplatniť nárok na náhradu škody na súde, musel vedieť, kto mu škodu spôsobil a musel mať aj objektívne možnosť vyčísliť ju v peniazoch. O tom, kto mu škodu spôsobil, vedel hneď v deň škodovej udalosti (13. 12. 2008). O výške škody objektívne nemohol vedieť hneď, ale až neskôr, čo je v prípade SSU okamih ustálenia zdravotného stavu, čo v tomto prípade podľa vyjadrenia oboch znalcov bolo rok po poškodení zdravia, t. j. 14. 12. 2009. Od tohto momentu začala žalobcovi plynúť 2-ročná premlčacia doba, v ktorej sa mohol domáhať tohto nároku na súde. Žalobca podal žalobu na súd dňa 22. 10. 2013, avšak ani v žalobe si tento nárok riadne neuplatnil, lebo ho nevyčíslil a urobil tak až v roku 2015. Bolo na žalobcovi, aby si dal urobiť bodové ohodnotenie SSU ešte pred podaním žaloby, pretože už v tom čase bol jeho zdravotný stav ustálený, čo uviedli obaja znalci.

44. K námietke žalobcu, že premlčacia lehota počas trestného konania spočívala a ešte nezačala plynúť, odvolací súd uvádza, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre spočívanie premlčacej lehoty podľa § 112 veta prvá Občianskeho zákonníka. Pre to, aby premlčacia lehota počas trestného konania spočívala, je potrebné, aby si nárok na náhradu škody poškodený uplatnil v trestnom konaní riadne a včas. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nárok na náhradu škody z titulu SSU si žalobca v trestnom konaní do skončenia vyšetrovania neuplatnil, lebo neuviedol žiadnu konkrétnu výšku a premlčacia doba z tohto dôvodu nespočívala, keď nebolo možné dospieť k záveru, že by žalobca v začatom trestnom konaní riadne pokračoval. Odvolacia námietka o spočívání premlčacej doby je preto neopodstatnená a súd prvej inštancie správne prihliadol na námietku premlčania, preto ohľadom tohto nároku odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

45. Ďalším nárokom žalobcu, ktorý bol súdom prvej inštancie zamietnutý a je predmetom prieskumu odvolacím súdom, je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 66 387,84 eura podľa § 11 a § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

46. Posúdenie súbehu nárokov z titulu náhrady škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a ochrany osobnosti už bolo v súdnej praxi riešené, pričom boli prijaté právne závery, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k náhrade za bolesť a SSU sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, ktoré však nemožno uplatniť na základe totožných skutkových okolností (rozsudok NS SR zo dňa 28. 05. 2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013).

47. Súd prvej inštancie preto správne dospel k záveru, že ak sa žalobca domáhal nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na tých istých skutočnostiach ako nároku na náhradu škody na zdraví za bolesť a SSU, tento nárok je potrebné zamietnuť. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nárok na náhradu škody na zdraví za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 Občianskeho zákonníka sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby a môžu existovať popri sebe, ale podľa názoru odvolacieho súdu ich nie je možné uplatňovať na základe totožných skutkových tvrdení. Ten istý skutkový dej môže v niektorých prípadoch zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne odlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosti vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok NS SR z 28. 05. 2014 sp. zn. 7Cdo/65/2013 uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk pod č. R/1/2015).

48. Občiansky zákonník v § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do jej osobnosti, najmä jej života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Pokiaľ ide o výšku náhrady nemajetkovej ujmy, tú určuje súd, pričom výška peňažného zadostučinenia musí byť primeraná, avšak je predmetom úvahy súdu. V každom prípade však musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave.

49. V danej veci si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v podaní zo dňa 03. 09. 2011 (v spise na č. I. 45) vo výške 66 387,84 eura bez bližšej špecifikácie tejto výšky za utrpenie psychickej poruchy, ktorá spočíva vo fóbických úzkostných stavoch s poruchami prispôsobenia sa na ťažší stres, čo si vyžaduje ďalšiu PN (viď znalecký posudok). Z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy za duševnú poruchu, ktorá u neho vznikla nepochybne v príčinnej súvislosti s trestným činom spáchaným žalovanými, čo vyplýva zo znaleckého posudku znalca MUDr. Kollára. Znalec v tomto znaleckom posudku práve uvedenú duševnú poruchu navrhol odškodniť v zmysle zák. č. 437/2004 Z. z. pod pol. č. 255 ako vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácii počtom bodov 260, čo si žalobca v konaní uplatnil ako náhradu škody na zdraví z titulu SSU.

50. Vzhľadom na už uvedené ohľadom súbehu oboch nárokov sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neuviedol žiadne také rozhodujúce skutkové tvrdenia o zásahu žalovaných do jeho osobnostnej sféry (najmä do práva na ochranu zdravia a súkromia a ako sa to prejavilo v jeho živote), ktoré by už neboli zohľadnené pri stanovení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Poukazoval len na znalecké posudky, ktoré ale túto otázku neriešili, pretože znalecké posudky sa týkali iného nároku, a to náhrady škody na zdraví (bolestné a SSU). Žalobca teda neunesol dôkazné bremeno pre priznanie nároku podľa § 13 Občianskeho zákonníka, preto je záver súdu prvej

inštancie o zamietnutí tohto nároku správny, preto odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

51. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

52. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

53. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania, resp. neuložiť povinnosť neúspešnej strane nahradiť trovy konania úspešnej strane. Môže tak urobiť podľa § 257 CSP a rozhodnúť tak, že žiadnej zo strán nepriznáva náhradu trov konania. Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdoším. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené.

54. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane účastníkov, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

55. Otázkou aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa zaoberal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31. júla 2017, v ktorom uviedol, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľky na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenal, že ustanovenie § 257 CSP (predtým § 150 ods. 1 OSP) predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však

treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nález Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

56. V predmetnej veci súd prvej inštancie, rozhodujúc o trovách konania za účinnosti OSP, v napadnutom rozsudku o trovách konania nerozhodoval a vymienil si o nich rozhodnúť samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. O nárokoch na bolestné a rozdielu medzi nemocenskými dávkami a platom rozhodol s konečnou platnosťou súd prvej inštancie, pretože ohľadom týchto nárokov nebolo voči jeho rozhodnutiu podané odvolanie. O trovách konania ohľadom týchto nárokov preto musí rozhodnúť súd prvej inštancie. Predmetom odvolacieho konania boli nároky na trovy v trestnom konaní, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhrada nemajetkovej ujmy. Ohľadom nároku na trovy konania v trestnom konaní odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a nárok v tejto časti zamietol, preto ohľadom tohto nároku má o celých trovách konania, teda o trovách odvolacieho konania, ako aj trovách konania na súde prvej inštancie rozhodnúť podľa § 396 ods. 2 CSP odvolací súd. Ohľadom nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, preto ohľadom týchto nárokov má odvolací súd rozhodnúť len o trovách odvolacieho konania.

57. Zohľadniac úspech strán v konaní ohľadom týchto nárokov, dospel odvolací súd k záveru, že keďže žalobca nebol ohľadom týchto nárokov (trovy trestného konania, náhrada spoločenského uplatnenia, nemajetková ujma) úspešný, vznikol žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania ohľadom nároku na trovy trestného konania a nárok na náhradu trov odvolacieho konania ohľadom nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy. Odvolací súd však zvažoval, vzhľadom k predmetu konania, ktorým je náhrada škody vzniknutá z protiprávneho konania žalovaných v 1. až 3. rade, spôsobená trestným činom, za ktorý aj boli odsúdení, či v danom prípade neprichádza aplikácia ustanovenia § 257 CSP na danú vec. V konaní bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/73/2009 zo dňa 30. 11. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/63/2013-1300 zo dňa 11. 06. 2013 boli žalovaní v 1. až 3. rade uznaní vinnými, že dňa 13. 12. 2008 prišli k rodinnému domu, v ktorom býva žalobca a začali sa mu vyhrážať zabitím, za účelom zvýraznenia tejto vyhrážky žalovaný v 1. rade žalobcovi priložil k hlave samonabíjaciu pištoľ so slovami „už minule som ti povedal, že ťa zabijem, teraz ťa zastrelím“, žalovaný v 2. rade pichol žalobcu zatváracím nožom do hrudníka vľavo a brucha, čím spôsobil bodnú ranu na hrudníku vľavo neprenikajúcu do dutiny hrudnej a bodnú ranu na bruchu vľavo prenikajúcu do dutiny brušnej s poranením veľkej predstery a žalovaný v 3. rade ostrým predmetom bodného - bodnorezného charakteru pichol poškodeného do ľavého stehna v dolnej tretine, čím mu spôsobil reznú ranu v tejto časti tela, pričom tieto zranenia si vyžiadali dlhodobú práceneschopnosť a majú následky v bežnom živote žalobcu až doposiaľ. Za týchto okolností, aj keď žalobca nebol ohľadom nárokov, ktoré boli predmetom odvolacieho konania, úspešný, mal odvolací súd za to, že vzhľadom na tieto okolnosti danej veci by priznanie trov konania žalovaným v 1. až 3. rade bolo nespravodlivé, preto využil aplikáciu ustanovenia § 257 CSP a žalovaným v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania ohľadom nároku na trovy trestného konania a nárok na náhradu trov odvolacieho konania ohľadom nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy nepriznal.

58. Keďže odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok v časti nároku žalobcu na náhradu trov trestného konania a žalobca bol od povinnosti zaplatiť súdny poplatok podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodený, odvolací súd o poplatkovej povinnosti žalovaných v 1. až 3. rade rozhodol podľa § 2 ods. 2, 3 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a na zaplatenie súdneho poplatku v sume 124,50 eura, vychádzajúc zo sumy 2 081,66 eura (997,- eur + 1 084,66 eura), zaviazal žalovaných v 1. až 3. rade spoločne a nerozdielne.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).